

حمایت از گسترش زبان فارسی در کردستان عراق

دکتر ناصر تکمیل همایون
استاد جامعه‌شناسی و تاریخ معاصر ایران

اشاره: همکار فاضل و ارجمندمان دکتر ناصر تکمیل همایون (استاد جامعه‌شناسی و تاریخ معاصر ایران) به همراهی جمعی دیگر از استادان و پژوهشگران متعهد کشورمان، **ماهنامه‌ی حافظ** را شایسته دانسته‌اند که پیشنهاد گسترش حسن هم‌جواری و ارتباطات فرهنگی و ادبی بین ایران و کردستان را تعقیب کند. ما با استقبال از این حرکت فرهنگی آمادگی کامل خود و انجمن‌های ادبی و سازمان‌های مردم‌نهاد کشور را در جهت عملی کردن این اهداف اعلام می‌داریم. لذا در این شماره، ضمن چاپ نامه‌ی دکتر تکمیل همایون عرض می‌کنیم که مرکز دایرة‌المعارف ایران‌شناسی که هیچ‌گونه وابستگی به هیچ نهاد دولتی ندارد، از کیسه‌ی فنوت خویش در هر ماه یکصد شماره از این مجله را به کردستان می‌فرستد. ما از همه‌ی ایران‌دوستان نیز استدعا می‌کنیم که ما را در انجام خدمات مشابه یاری کنند.

□ دوست فاضل و ارجمند جناب آقای پروفیسور سیدحسن امین دام اقباله با سلام و عرض ارادت مدت‌هاست که از فیض معنوی عام مجله‌ی شریف و پُربار **حافظ** محروم مانده‌ایم و متأسفانه کاری از دست اشخاصی مثل بنده در این روزگار بر نمی‌آید تا به گونه‌ی رفع سوءتفاهم نماییم و جامعه‌ی علاقه‌مند ایران را از انتشار مجدد آن نشریه برخوردار سازیم. از این روی فقط دعا می‌کنیم که خداوند به ما و مسوولان فرهنگی کشور آن دریافت و شور و علاقه‌مندی را عطا فرماید تا وظایف انسانی و اسلامی و ایرانی خود را آن‌سان که باید انجام دهیم به قول لسان الغیب: «حافظ و وظیفه‌ی تو دعا کردن است و بس!» اما آن‌چه موجب شد که ارادتمند مخلص به علت بیماری برنشیت و انفلونزای شدید نتوانم در دفتر محترم دایرة‌المعارف ایران شرفیاب شوم و حضوراً از محضرتان کسب فیض کنم و کتباً زحمت‌افزا شوم، خبرهایی‌ست که این روزها در «اینترنت» نقل شده و حتماً جناب عالی هم از آن‌ها اطلاع دارید. گویا مسوولان

اخیر در ایجاد جدایی‌های فتنه‌انگیز میان مردمانی که هزاران سال با هم زیسته‌اند و با هم فرهنگ گران‌سنگ ایرانی را پیش از اسلام و پس از اسلام پدید آورده‌اند، جناب آقای بارزانی با اشاره مستقیم به «قرابت فرهنگی و تاریخی و زبانی» مردم عراق و ایران به «ضرورت گسترش زبان فارسی» و تأسیس کرسی زبان فارسی در دانشگاه‌های عراق تأکید کرده است. مسلم به نظر می‌رسد که نقش فرهنگ و تمدن ایران و رسالت زبان فارسی در کل منطقه هنوز هم پایداری و جاودانگی خود را از دست نداده است و درخواست آقای مسعود بارزانی یعنی ندای تاریخی مردم کردستان و اقوام و تیره‌های گوناگون منطقه‌ی آسیای غربی که هم‌جوشی و هم‌آیندگی خود را آشکار ساخته است مخلص از جناب عالی تقاضا دارد در صورتی که مصلحت می‌دانید، همگام و هماهنگ با دیگر دوستان فرهیخته و ایران‌دوست، شرایطی پدید آورید که:

اولاً، از آقای بارزانی و دیگر عزیزان کردستانی و فرهیختگان عراقی سپاسگزاری شود و از شناخت و دریافت به موقع آنان قدردانی واقعی و عمومی به عمل آید.

ثانیاً، آمادگی ایرانیان فرهنگ‌دوست برای انجام هرگونه خدمت فرهنگی و علمی به مردم آن دیار اعلام گردد.

این حرکت به دور را از هر نوع موضع‌گیری سیاسی، می‌تواند پاسخ مثبت و سازنده‌ای باشد که در پدیدآوردن تفاهم و فضای صلح و آرامش و امنیت و بازیابی «روزگار وصل» با کارایی تام و کامل همه‌ی مردم مشتاق ایران و عراق را در مسیر نوین زندگی مدنی و برادری و مرافقت امروزی قرار دهد.

مخلص در جناب عالی و «انجمن دوستداران حافظ» این توانمندی را سراغ دارد که کوشنده و سامان دهنده‌ی این امر مقدس فرهنگی باشید و به همین دلیل در عین ناتوانی جسمی به شما روی آوردم که به راستی در این موارد منبع خیر و برکت هستید و هیچ‌گاه کار امروز را به فردا موکول نمی‌فرمایید. ■

حکومتی کردستان عراق شرایطی پدید آورده‌اند که ایرانیان از هر قوم و طایفه از این سوی مرزهای قراردادی می‌توانند بدون روادید و مشکلات معمول به آن سوی مرزها مسافرت کنند و به سهولت روابط اقتصادی و بازرگانی برقرار نمایند و با زیارت مضاجع و مقابر اولیا و دیدار مردم شریف آن منطقه و بازدید از یادمان‌های تاریخی و فرهنگی آن دیار بیش و کم خاطرات شیرین زندگی مشترک گذشته را زنده نمایند. البته این امر، مبارک است و بسیار مبارک است و بر دوام بماند.

اما سخنانی را که چند روز پیش جناب آقای **مسعود بارزانی** در شهر اربیل، با معاون وزارت خارجه‌ی ایران مطرح کرده‌اند که بی‌تردید نه تنها سخنان همه‌ی برادران کردستان است، بلکه زبان حال مردم عراق از شیعه و سنی، کرد و فارس و عرب و جز آن‌هاست، بیش از میمنت و مبارکی‌ست و علت اصلی تصدیع ارادتمند، آگاهی از آن است که حتماً بزرگواران دیگر نیز از آن مطلع شده‌اند.

به‌رغم تلاش استعمارگران و سلطه‌جویان شرقی و غربی در دو سده‌ی